

PHILIP ROTH

Indignare

Traducere din limba engleză și note
de Radu Pavel Gheo

Traducere și note revăzute
de Nadia Brunstein

POLIROM
2020

Cuprins

Referințe bibliografice	7
Sub influența morfinei.....	11
La liman	261
Notă istorică	269

Am ieșit din clădire și m-am trezit în mijlocul unui campus de colegiu superb din Vestul Mijlociu american, într-o zi măreață, splendidă, scăldată de soare, o altă zi magnifică de toamnă, în care totul în jurul meu proclama exuberant: „Desfată-te în gheizerul vieții! Ești tânăr și plin de viață și al tău e extazul vieții!“ I-am privit cu invidie pe ceilalți studenți, care se plimbau pe aleile de cărămizi ce întretaiau dreptunghiul de verdeață. De ce nu eram și eu în stare să împărtășesc plăcerea cu care savurau ei splendorile unui colegiu micuț, ce le satisfăcea toate nevoile? Și de ce, în schimb, ajung să intru în conflict cu toată lumea? Povestea a început acasă, cu tata, iar de atunci m-a urmărit cu încăpăținare pînă aici. Mai întâi cu Flusser, apoi cu Elwyn, iar după aceea cu Caudwell. Și a cui e oare vina: a lor sau a mea? Cum de m-am vîrît atît de repede în belea, eu, care pînă atunci nu mai intrasem în viața mea în asemenea belele? Și de ce căutam și mai multe belele și mă puneam să-i scriu scrisori amoroase unei fete care abia cu un an în urmă a încercat să se sinucidă, secționîndu-și încheietura mîinii?

M-am așezat pe o bancă, mi-am deschis caietul cu închizătoare în trei clame și am început să scriu iar pe o foaie de hîrtie

liniată: „Te rog să-mi răspunzi când îți scriu. Nu mai pot îndura tăcerea ta“. Numai că vremea era prea frumoasă și campusul arăta prea frumos pentru ca tăcerea Oliviei să mi se pară de neîndurat. Totul era mult prea frumos, iar eu eram mult prea tânăr și unica mea sarcină era să devin șef de promoție! Am continuat să scriu: „Simt că sînt gata-gata să-mi strîng catrafusele și să plec de-aici din pricina obligației de-a merge la slujbă. Aș vrea să discut cu tine despre asta. Mă port prosteste? M-ai întrebat cum de am ajuns eu aici? De ce am ales Winesburgul? Mi-e rușine să-ți spun. Iar acum tocmai am avut o întrevedere îngrozitoare cu decanul grupei de băieți, care își vîră nasul în treburile mele într-o manieră în care sînt absolut convins că n-are dreptul s-o facă. Nu, n-a fost vorba de nimic legat de tine sau de noi. A fost vorba de mutarea mea la Neil Hall“. Apoi, cu același gen de furie ca a tatălui meu, am smuls foaia din caiet și am rupt-o în bucăți pe care mi le-am îndesat în buzunarele pantalonilor. Noi! Nu exista nici un „noi“!

Aveam pe mine o pereche de pantaloni cenușii de flanel, cu pense, o cămașă sport în carouri, un pulover de culoarea castanei, cu guler în V, și o pereche de pantofi albi,

de năbuc. Era aceeași ținută vestimentară pe care o văzusem la băiatul reprezentat pe coperta catalogului colegiului Winesburg, cel pe care îl cerusem și îl primisem apoi prin poștă, laolaltă cu formularele de înscriere la colegiu. Băiatul din fotografie se plimba alături de o fată îmbrăcată într-un compleu tricotat, cu jachetă și bluză, peste o fustă lungă, de culoare închisă, ciorapi albi de bumbac și pantofi strălucitori, cu talpă plată. Se plimbau unul lângă altul, iar fata îi zâmbea, ca și cum băiatul i-ar fi spus ceva inteligent și amuzant. De ce am ales Winesburgul? Din cauza acelei imagini! De o parte și de alta a celor doi studenți fericiți se vedeau copaci mari, înfrunziți, cei doi coborau un deal acoperit cu iarbă, undeva în zare, în spatele lor, se vedeau niște clădiri de cărămidă îmbrăcate în iederă, iar fata îi zâmbea băiatului cu atîta apreciere și el părea atît de sigur pe el și atît de lipsit de griji în vreme ce stătea lângă ea, încît am completat formularele, le-am expediat și în cîteva săptămîni am fost deja acceptat. Fără să spun nimic nimănui, am scos din contul meu de economii o sută din dolarii pe care îi pusesem deoparte cu atîta grijă din salariile plătite cît fusesem angajatul tatălui meu, iar într-o zi, după ore, m-am dus

pînă pe Market Street, am intrat în cel mai mare complex comercial al oraşului şi mi-am cumpărat de la magazinul specializat pentru colegiu, College Shop, pantalonii, cămaşa, pantofii şi sveterul pe care îi purta băiatul din fotografie. Adusesem după mine la magazin catalogul de la Winesburg. O sută de dolari însemnau o mică avere şi nu voiam să fac cumva vreo greşeală. Mi-am mai cumpărat de-acolo şi un sacou de colegiu din tweed, în dunguliţe. Pînă la urmă am mai rămas doar cu atîţia bani cît să-mi plătesc autobuzul pînă acasă.

Am avut grijă să aduc cutiile cu haine în casă într-un moment cînd ştiam că părinţii mei erau plecaţi să lucreze la măcelărie. Nu voiam ca ei să afle că îmi cumpărasem hainele alea. Nu voiam s-o afle nimeni. Astea nu aduceau absolut deloc cu hainele pe care le purtau tipii de la Robert Treat. Acolo purtam aceleaşi haine pe care le purtaserăm şi în liceu. La Robert Treat nu aveai parte de o uniformă nouă. Cum eram singur în casă, am desfăcut cutiile şi am înşirat hainele pe pat, ca să văd cum arată. Le-am aşezat pe fiecare la locul potrivit, ca şi cum le-aş fi pus pe mine : cămaşa, sveterul şi sacoul în partea de sus, pantalonii sub ele, iar pantofii jos de tot, aproape de piciorul patului. Apoi mi-am scos toate hainele de

pe mine, mi le-am aruncat la picioare ca pe niște zdrențe, m-am îmbrăcat în hainele cele noi și m-am dus în baie, unde m-am urcat cu picioarele pe capacul coborît al scaunului de toaletă, fiindcă astfel puteam să văd în oglinda de la dulăpașul cu medicamente mult mai mult din mine decît dacă aș fi stat pe podeaua de gresie cu pantofii mei albi și noi, din piele de vițel, cu tălpile și tocurile lor din cauciuc rozaliu. Sacoul avea două despicături înguste în spate, cîte una de fiecare parte. Nu mai avusesem niciodată o asemenea haină. Înainte de ea mai deținusem două sacouri sport, unul din ele cumpărat în 1945, la *bar mitzvah*-ul meu, iar celălalt în 1950, la absolvirea liceului. Cu pași extrem de mărunți și grijulii, m-am răsucit pe capacul de la scaunul de toaletă, încercînd să arunc o privire la partea din spate a sacoului meu cu despicături. Încercînd să par degajat, mi-am vîrît mîinile în buzunarele de la pantaloni. Dar nu aveai cum să pari degajat atunci cînd stăteai pe un scaun de toaletă, așa că m-am dat jos de-acolo, m-am întors în dormitor, mi-am dat jos hainele acelea și le-am pus înapoi în cutiile lor, pe care le-am ascuns în fundul dulapului meu din dormitor, dedesubtul bîtei, mănușii, pantofilor și a

unei mingi vechi și roase – echipamentul meu de baseball. N-aveam nici cea mai mică intenție să le pomenesc părinților mei de hainele cele noi și în nici un caz nu mă gîndeam să le port în fața prietenilor mei de la Robert Treat. Urmau să fie secretul meu pînă cînd o să plec la Winesburg. Hainele cumpărate ca să plec de-acasă în ele. Hainele cumpărate ca să încep o viață nouă în ele. Hainele cumpărate ca să devin un alt om în ele, ca să încetez să mai fiu băiatul măcelarului.

Ei bine, exact acestea erau hainele în care am vomitat în biroul lui Caudwell. Acestea erau hainele pe care le purtam atunci cînd stăteam așezat în timpul slujbei și încercam să nu învăț cum să duc o viață morală, conformă cu învățăturile biblice, intonînd în schimb în minte imnul național chinez. Acestea erau hainele pe care le purtam atunci cînd Elwyn, colegul meu de cameră, mi-a trîntit pumnul ăla care era cît pe ce să-mi rupă falca. Acestea erau hainele pe care le purtam atunci cînd Olivia mi-a luat-o la cioc în LaSalle-ul lui Elwyn. Da, uite, *asta* ar fi o imagine cu un băiat și o fată care s-ar potrivi pe coperta catalogului de la Winesburg: eu îmbrăcat în hainele respective, cu Olivia luîndu-mi-o la cioc, fără să pricep nimic din toată faza.